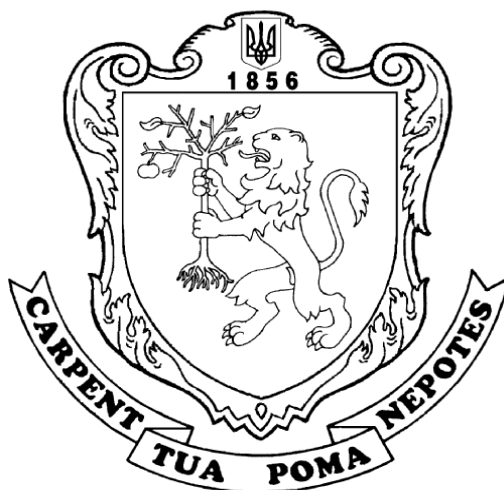

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний аграрний університет
Факультет агротехнологій та екології
Відділ аспірантури та докторантури

ЗВІТ

про результати опитування здобувачів ступеня доктора філософії
за спеціальністю 101 «Екологія»
щодо оцінки якості та організації навчання в аспірантурі
Львівського національного аграрного університету

Дубляни 2021

ЗМІСТ

Вступ	3
Результати опитування	4
Висновки	11
Анкета	13

ВСТУП

Для удосконалення процесу навчання на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти у Львівському національному аграрному університеті періодично здійснюється опитування аспірантів стосовно оцінки ними рівня та організації навчання в аспірантурі. Основною метою опитування є з'ясування поглядів здобувачів ступеня доктора філософії щодо реального стану та проблем навчального процесу. Результати анкетування використовуються для удосконалення освітньо-наукових програм підготовки здобувачів ступеня доктора філософії та організації навчання в аспірантурі.

Опитування є анонімним. Воно здійснюється за розробленою анкетною, яку було конвертовано в Google-форму та надіслано лінк кожному аспіранту на його особисту електронну адресу. Анкетування, результати якого представлені у цьому звіті, проведено протягом 8-23 лютого 2021 року. У ньому взяли участь 4 респонденти. Анкети були надіслані як аспірантам усіх років навчання за спеціальністю 101 «Екологія», так і особам, які закінчили навчання в аспірантурі за цією спеціальністю у 2020 році, а отже, здатні дати об'єктивні відповіді на поставлені питання.

Організатори не ставили за мету деталізувати думку аспірантів стосовно окремих аспектів організації виконання освітньо-наукової програми за спеціальністю 101 «Екологія», оскільки за невеликої кількості респондентів та індивідуалізації їх навчальних планів це могло вплинути на анонімність опитування.

Результати опитування оголошені й проаналізовані на засіданні вченої ради факультету агротехнологій та екології (протокол № 6 від 11 березня 2021 року) та розміщені на сайті університету.

РЕЗУЛЬТАТИ ОПИТУВАННЯ

Форма анкети передбачала отримання інформації, що стосується оцінки аспірантами відповідності навчання в аспірантурі їх інтересам, ідентифікації основних проблем, з якими вони зіткнулися, оцінки виконання окремих компонентів освітньо-наукової програми, перспектив залучення до процесів академічної мобільності. Окрім відзначення запропонованих варіантів відповідей аспіранти мали змогу висловити свої міркування та побажання стосовно піднятих в анкеті питань у відкритій формі (дописів).

1. Наскільки навчання в аспірантурі Львівського національного аграрного університету відповідає Вашим очікуванням та інтересам?

Із 4 аспірантів за спеціальністю 101 «Екологія», від яких отримані відповіді, 3 зазначили, що навчання в аспірантурі загалом відповідає їх очікуванням та інтересам, 1 респондент також надав позитивну оцінку, але вказав, що відчуває деякі проблеми. Варіанти, які вказували б на вищий рівень незадоволення навчанням в аспірантурі, відмічені не були.

Ідентифікації проблем з навчанням присвячено наступне питання анкети.

2. Відзначте основні проблеми, з якими Ви зіткнулися під час навчання в аспірантурі.

Основні проблеми, з якими зіткнулися аспіранти за спеціальністю 101 «Екологія» під час навчання в аспірантурі

Варіант відповіді	Кількість респондентів	Частка респондентів у загальній сукупності, %
Значних проблем не відчуваю	3	75,0
Брак часу на навчання (поєднання навчання й зайнятості на роботі)	1	25,0
Необ'єктивне (упереджене) ставлення з боку окремих викладачів або керівника	-	-
Брак базових знань, отриманих під час навчання на рівні бакалавра та магістра	-	-
Брак творчого натхнення	-	-
Труднощі з виконанням програми наукових досліджень	-	-

При відповіді на це питання респонденти мали змогу відзначити більш ніж один варіант відповіді.

Троє респондентів (75 %) зазначили, що значних проблем під час навчання в аспірантурі не відчували. Один респондент вказав, що відчуває брак часу, оскільки йому доводиться поєднувати навчання з зайнятістю на роботі. Слід уточнити, що із 4 аспірантів двоє навчаються або навчалися на момент закінчення аспірантури на вечірній формі навчання.

Респондент, який вказав на проблему з браком часу на навчання, у відповіді на попереднє запитання зазначив, що навчання в аспірантурі загалом відповідає його очікуванням, тобто ця проблема була для нього очікувана.

Інші варіанти відповіді щодо проблем, які доводиться долати аспірантам під час навчання, відзначені не були. Це стосується, зокрема, варіантів стосовно необ'єктивного (упередженого) ставлення з боку окремих викладачів або наукового керівника, браку базових знань, отриманих під час навчання на рівні бакалавра та магістра, браку творчого натхнення, труднощів з виконання програми наукових досліджень.

За наявності труднощів з виконанням програми наукових досліджень конкретизуйте їх характер:

Хоча жоден із респондентів не вказав, що відчуває труднощі з виконанням програми наукових досліджень, однак усі зазначили, що зовсім відповідних проблем оминати не вдалося. Ймовірно, аспіранти не вважали ці труднощі надто серйозними, однак відзначили наступні варіанти відповідей.

Труднощі з виконанням програми наукових досліджень, з якими зіткнулися аспіранти за спеціальністю 101 «Екологія»

Варіант відповіді	Кількість респондентів	Частка респондентів у загальній сукупності, %
Труднощі з доступом до наукової літератури	2	50,0
Труднощі з отриманням інформації із зовнішніх джерел	1	25,0
Недостатній рівень матеріально-технічної бази для проведення дослідів, експериментів, розрахунків	-	-
Недостатня підтримка з боку наукового керівника	-	-

Із 4 респондентів 1 зазначив, що відчуває певні труднощі з отриманням інформації із зовнішніх джерел. У дописах відзначено, у чому саме полягали ці труднощі. Йдеться про те, що деякі дані не розміщені у відкритому доступі.

Двоє аспірантів відзначили труднощі з доступом до наукової літератури. Один з них в дописі вказав на новизну тематики дисертаційного дослідження й відповідний брак наукової літератури. Інший респондент чіткого пояснення не надав.

3. Зазначте, якою мірою Ви задоволені змістом та рівнем викладання наступних блоків дисциплін

Аспіранти дали належну оцінку змісту та рівню викладання обов'язкових дисциплін.

Результати опитування (кількість відповідей / %)

Блок дисциплін	Цілком задоволений (-а)	Загалом задоволений (-а)	Не зовсім задоволений (-а)	Загалом не задоволений (-а)	Важко відповісти (не всі дисципліни вивчали)
Загальної підготовки (філософія, наукова іноземна мова, психологія і педагогіка вищої школи)	3 / 75	1 / 25	-	-	-
Дисципліни професійної підготовки (без вибіркових)	3 / 75	1 / 25	-	-	-

Троє аспірантів висловились про своє цілковите задоволення змістом та рівнем викладання освітніх компонентів як загальної, так і професійної підготовки. Лише один аспірант вказав відповідь «Загалом задоволений» змістом та рівнем викладання дисциплін загальної та професійної підготовки.

Детальнішу інформацію можна почерпнути з дописів у відповідь на запитання:

Зазначте Ваші зауваження чи пропозиції щодо викладання окремих дисциплін, про які йдеться у п. 3 анкети

Із загальної кількості опитаних двоє респондентів не конкретизували якихось зауважень чи пропозицій, вказавши, що таких немає, все цілком влаштовує. Один аспірант запропонував пришвидшити впровадження інноваційних освітніх технологій. Ще один респондент висловив пропозицію формувати зміст тем, які б більшою мірою стосувались тематики дисертаційного дослідження.

4. Чи задоволені Ви переліком запропонованих вибірових дисциплін та організацією їх вибору?

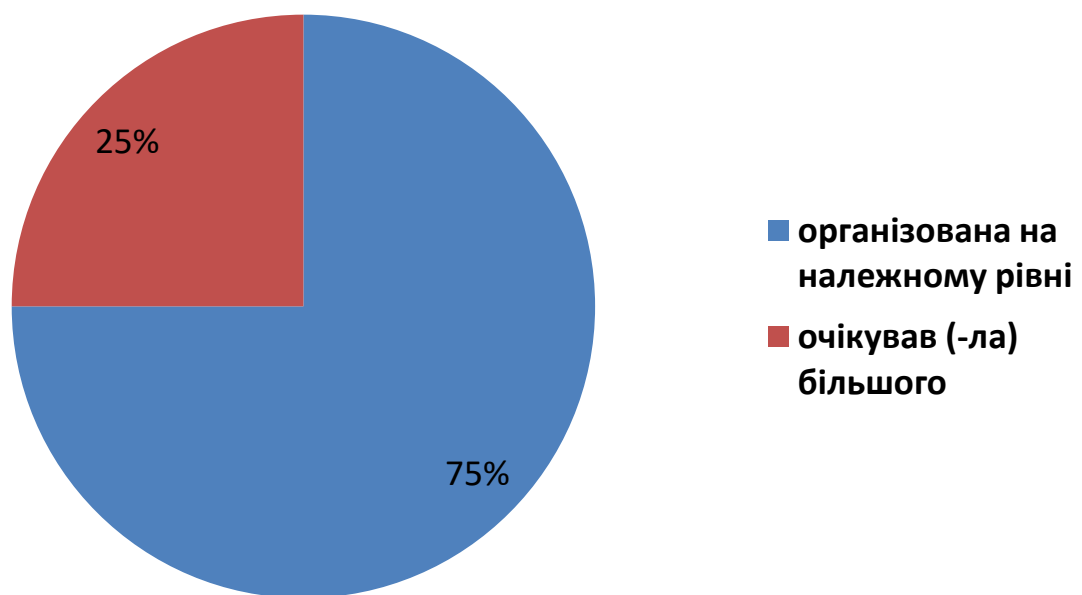
Респонденти дали високу оцінку переліку запропонованих їм вибірових дисциплін та організації їх вибору, оскільки 100 % опитаних відзначили варіант відповіді «Загалом задоволений (-а)».

Аспіранти мали можливість сформулювати певні зауваження чи пропозиції стосовно вибірових дисциплін:

Зазначте Ваші пропозиції для удосконалення переліку вибірових дисциплін та організації їх вибору

У дописах до цього пункту анкети усі аспіранти не зазначили якихось зауважень чи пропозицій, написавши, що все цілком влаштовує, пропозиції відсутні тощо.

5. Дайте оцінку організації проведення педагогічної практики під час навчання в аспірантурі

Одним із компонентів освітньо-наукової програми підготовки здобувачів ступеня доктора філософії у Львівському національному аграрному університеті є проходження аспірантами педагогічної практики. Результати анкетування показали наступну оцінку респондентами організації проведення цієї практики: 3 опитаних відзначили варіант відповіді «Організована на належному рівні» і 1 – «Очікував (-ла) більшого».

Конкретизувати свою оцінку аспіранти могли, даючи допис до наступного пункту анкети:

Зазначте Ваші пропозиції щодо удосконалення організації педагогічної практики

У дописах 3 респонденти зазначили, що у них пропозицій щодо удосконалення організації педагогічної практики немає. Два дописи можна розцінити як конкретизовану загалом схвальну оцінку цієї практики: «Організація педагогічної практики на належному рівні, пропозицій немає»; «Все цілком влаштовує».

Один респондент у дописі зауважив потребу у збільшенні годин безпосередньої викладацької практики в реальних умовах.

6. Як Ви оцінюєте можливості власного долучення до міжнародної академічної спільноти, у тому числі участь у програмах міжнародної академічної мобільності для аспірантів?

Створення можливостей долучення здобувачів ступеня доктора філософії до міжнародної академічної спільноти виступає важливим елементом організації навчання в аспірантурі. Розуміючи важливість відповідних контактів для набуття низки компетентностей, передбачених освітньо-науковою програмою, аспіранти все ж досить стримані в оцінці перспектив їх практичної реалізації. Тому 2 респондентів (50 % з числа опитаних) зазначили, що хочуть взяти участь у відповідних контактах і програмах (до яких відноситься й участь у програмах міжнародної академічної мобільності), але

сумніваються у своїх можливостях. Один респондент вказав, що вже брав участь у таких контактах або запланував їх. Один з опитуваних вибрав варіант відповіді «Мене це не цікавить».

7. Зазначте Ваші пропозиції щодо удосконалення змісту та організації навчання в аспірантурі загалом (у доповнення до наведених вище пропозицій)

На завершення анкети респондентам надали можливість висловити додаткові міркування щодо удосконалення змісту та організації навчання в аспірантурі, сформулювавши відповідний допис.

Поряд з короткими схвальними репліками у відповідях знаходимо фразу, яка позитивно оцінює зміст та організацію навчання в аспірантурі: «Навчання в аспірантурі Львівського НАУ на високому рівні, якщо так буде і надалі то буде супер. Пропозицій немає».

ВИСНОВКИ

В опитуванні взяли участь усі 4 респонденти, яким були надіслані анкети, що свідчить про розуміння здобувачами ступеня доктора філософії їх ролі в удосконаленні організації навчання в аспірантурі, відповідальність у цьому плані. За змістом окремих дописів складно чітко ідентифікувати позицію респондента, однак такі огріхи (кількість їх незначна) загалом типові для соціологічних опитувань. Результати опитування дали змогу встановити оцінку респондентами (особами, які навчаються в аспірантурі або закінчили її у 2020 році) якості та організації навчання в аспірантурі за спеціальністю 101 «Екологія».

Усі респонденти загалом позитивно оцінили відповідність навчання в аспірантурі їх очікуванням та інтересам. Лише один респондент зазначив, що відчуває деякі проблеми. З відповідей на наступні позиції анкети можна зробити висновок, що йдеться переважно про проблеми з часом. Це закономірно, оскільки 2 із 4 аспірантів навчаються (навчалися) на вечірній формі навчання. У відношенні до таких здобувачів важливо забезпечити індивідуальний підхід в оцінці виконання освітньої складової.

Жоден з опитуваних не вказав, що відчував необ'єктивність чи упереджене ставлення до нього з боку наукового керівника чи окремих викладачів під час навчання в аспірантурі. Це можна розглядати як результат належної організації навчального процесу на відповідному рівні вищої освіти.

Рецензенти відзначили певні труднощі, що стосуються проблем з отриманням необхідної статистичної та звітної інформації, браком наукової літератури за темою дисертації. Вирішення цих проблем доцільно пов'язувати з удосконаленням методики виконання аспірантами їх досліджень, планування та організації науково-дослідної частини роботи. Практика свідчить, що повне вирішення цих проблем неможливе, а завдання їх мінімізації доцільно покласти на наукових керівників.

Результати опитування засвідчили високу оцінку респондентами змісту та рівня викладання дисциплін обов'язкового вибору, організації проведення педагогічної практики під час навчання в аспірантурі. Загалом позитивною є оцінка респондентами переліку запропонованих вибіркових дисциплін та організацією їх вибору. Водночас певні недоліки в цьому плані існують. Прозвучала думка, що треба пришвидшити впровадження інноваційних освітніх технологій, посилити зв'язок змісту дисциплін з тематикою дослідження. Це обумовлює перегляд та удосконалення змісту дисциплін з максимальним наближенням їх до обраного науково-дослідного напрямку.

Результати опитування підводять до висновку про необхідність удосконалення діяльності щодо створення можливостей для долучення здобувачів ступеня доктора філософії до міжнародної академічної спільноти, їх участі у програмах академічної мобільності.

Загалом, аспіранти схвально відгукуються про організацію та зміст навчання в аспірантурі Львівського національного аграрного університету.

Оприлюднюючи цей звіт на сайті університету, його виконавці будуть вдячні за пропозиції щодо удосконалення змісту анкети та процедури опитування. Просимо направляти такі пропозиції у відділ аспірантури та докторантури Львівського національного аграрного університету.

АНКЕТА

Шановний аспіранте (аспірантко)!

Львівський національний аграрний університет просить Вас надати оцінку рівню та організації навчання в аспірантурі ЛНАУ, допомогти нам з'ясувати проблеми у цій сфері.

Опитування анонімне! Його результати будуть представлені в узагальнюючому вигляді та використані для удосконалення освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії, організації навчання в аспірантурі.

1. Наскільки навчання в аспірантурі Львівського національного аграрного університету відповідає Вашим очікуванням та інтересам?

- загалом відповідає;
- відповідає, але відчуваю деякі проблеми;
- важко відповісти;
- відповідає лише частково;
- я розчарований (-а)

2. Відзначте основні проблеми, з якими Ви зіткнулися під час навчання в аспірантурі?

- значних проблем не відчуваю;
- брак часу на навчання (поєднання навчання й зайнятості на роботі);
- необ'єктивне (упереджене) ставлення з боку окремих викладачів або керівника;
- брак базових знань, отриманих під час навчання на рівні бакалавра та магістра;
- брак творчого натхнення;
- труднощі з виконанням програми наукових досліджень.

За наявності труднощів з виконанням програми наукових досліджень конкретизуйте їх характер:

- труднощі з доступом до наукової літератури
- труднощі з отриманням інформації із зовнішніх джерел
- недостатній рівень матеріально-технічної бази для проведення дослідів, експериментів, розрахунків

Уточніть зміст проблем (-и), з якими Ви зіткнулися:

3. Зазначте, якою мірою Ви задоволені змістом та рівнем викладання наступних блоків дисциплін:

Блок дисциплін	Цілком задоволений (-а)	Загалом задоволений (-а)	Не зовсім задоволений (-а)	Загалом не задоволений (-а)	Важко відповісти (не всі дисципліни вивчали)
Загальної підготовки (філософія, наукова іноземна мова, психологія і педагогіка вищої школи)					
Дисципліни професійної підготовки (без вибіркових)					

Зазначте Ваші зауваження чи пропозиції щодо викладання окремих дисциплін, про які йдеться у п. 3 анкети

4. Чи задоволені Ви переліком запропонованих вибіркових дисциплін та організацією їх вибору?

- загалом задоволений (-а)
- в основному задоволений (-а), але доцільні певні покращання
- не задоволений (-а)
- важко відповісти (ще не вивчали)

Зазначте Ваші пропозиції для удосконалення переліку вибіркових дисциплін та організації їх вибору

5. Дайте оцінку організації проведення педагогічної практики під час навчання в аспірантурі

- організована на належному рівні
- очікував (-ла) більшого
- рівень незадовільний
- це для мене непринципово (важко відповісти, ще не проходили)

Зазначте Ваші пропозиції щодо удосконалення організації педагогічної практики

6. Як Ви оцінюєте можливості власного долучення до міжнародної академічної спільноти, у тому числі участь у програмах міжнародної академічної мобільності для аспірантів?

- вже брав (-ла) участь у таких контактах або запланував (-ла) їх
- хочу взяти участь, але сумніваюся у своїх можливостях
- мене це не цікавить
- мені про це нічого не відомо

7. Зазначте Ваші пропозиції щодо удосконалення змісту та організації навчання в аспірантурі загалом (у доповнення до наведених вище пропозицій)

Щиро дякуємо за надані відповіді